

महाराष्ट्र शासन

क्र- संकीर्ण २००६/प्रक्र २४०/नवि-२६
नगर विकास विभाग,
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
दिनांक - २ नोव्हेंबर, २००६

प्रति,

आयुक्त,
सर्व महानगरपालिका

मुख्याधिकारी,
सर्व नगरपरिषद / नगरपंचायती

विषय :- शासनाच्या वतीने रस्ते व पुलाचे बांधकामावर मालमत्ता कर
आकारणी न करण्याबाबत मा.मुंबई उच्च न्यायालयाने रिट
याचिका क्र. ९४४९/२००० मध्ये दिलेले आदेश.

राज्यात महानगरपालिका/ नगरपालिका हद्दीतील त्यांच्या तसेच सार्वजनिक
बांधकाम विभागाच्या मालकीच्या रस्त्यांची / पुलांची कामे सार्वजनिक बांधकाम
विभागामार्फत तसेच खाजगीकरणाच्या माध्यमातून (बीओटी तत्वावर) करण्यात येत
असतात. त्याप्रमाणे महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत एकात्मिक रस्ते
विकासाची कामे केली जातात. त्यामध्ये पूल / रस्ते बांधकाम, दुरुस्ती, सुधारणा इ.
चा खर्च खाजगी उद्योजकांकडून करून घेतलेला असतो व हा खर्च उद्योजक
पथकराच्या माध्यमातून वसूल केला जातो.

०२ तथापि, मुंबई प्रांतिक महानगरपालिका अधिनियमांतर्गत रस्ते व पुलांची कामे
शासनाच्या मालकीच्या जागेवर होत असली तरी कर वसूलीचे अधिकार
महापालिकेला असलेल्या अधिकारान्वये कर आकारणी (मालमत्ता कर, पथकर)
केल्याबद्दल सांगली महानगरपालिके विरुद्ध कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम
विभाग यांनी जिल्हा न्यायालयात अर्ज केला असता जिल्हा न्यायालयाने सांगली
महानगरपालिकेला कर आकारण्याचा अधिकार नाही असा निर्णय दिला. त्याविरुद्ध
सांगली महानगरपालिकेने उच्च न्यायालयात रिट याचिका ९४४९/२००४ दाखल केली
असता मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १२/४/२००५ च्या आदेशान्वये मुंबई प्रांतिक
महानगरपालिका अधिनियमाच्या कलम १३२ (१) (क) अन्वये शासकीय जमिनीवर
कर आकारणी करता येत नाही, असे नमूद करून जिल्हा न्यायालयाचा निर्णय कायम
केला.

०३. वरील पार्श्वभूमी लक्षात घेऊन सध्या अशाप्रकारे कामे होत असल्याने मुंबई उच्च न्यायालयाचा उपरोक्त निर्णयानुसार शासनातर्फे अथवा खाजगीकरणाच्या माध्यमातून (बीओटी तत्वावर) बांधल्या जाणा-या पूल, पदपथ असलेली शासकीय जागा, या पूलाचा वापर केल्याबद्दल आकारला जाणारा टोल, पथकर व त्यावरील जाहिरातीच्या माध्यमातून मिळणा-या निधीतून पूलाचा खर्च भागविला जात असल्याने त्यावर कर आकारू नये असे सूचित करण्यात येत आहे.

०४ मा. उच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त निर्णयाची प्रत संदर्भासाठी जोडली असून या आदेशातील तरतुदी लक्षात घेऊन सर्व संबंधितांनी आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

(डॉ. ज.मो. फाटक)
प्रधान सचिव

सहपत्र- १.

प्रत माहितीसाठी अग्रेषित-

- १ आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, वरळी, मुंबई
- २ सर्व विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक, नगरपरिषद प्रशासन,
- ३ सर्व जिल्हाधिकारी,
- ४ सचिव (रस्ते) सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय., मुंबई
- ५ व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई
- ६ प्रधान सचिव १ यांचे स्टाफ ऑफिसर
- ७ सर्व सहसचिव / उपसचिव / कार्यासन अधिकारी, न.वि.वि. मंत्रालय. मुंबई
८. निवडनस्ती नवि- २६

✓ ९ कक्ष ठराधिकारी श्री इंगळे वेबसाईटवर टाळण्यासाठी.
न.वि. २९